

Om de transparente Glasfisk Af Claus Holm

Naturens former og luner er tit og ofte forunderlige, tag feks glasfiskene, disse gennemsigtige fisk, som evolutionen har frarøvet de farver, som i fiskenes verden, ellers er strøget med rund hånd. At glasfiskene mangler farver betyder at disse fisk, kan lever et skjult liv for evt. prædatoer i naturen, da disse jo ikke opdager dem før de er væk. Ergo må man sige at disse fisk har udviklet kamuflagen til noget af det mest fuldkomne som vi kan forestille os. Mange af os har igennem tiderne stiftet bekendtskab med disse fisk enten i vore egne akvarier eller hos en bekendt, men tit har jeg oplevet at ingen har kunnet fortælle noget om disse fisk, det var og er altså en af disse akvariefisk som "bare" er der. Om den er nem at yngle med?. Det kan ingen svare på!. Hvordan skal vandet være?. Ja den går jo godt nok!. Hvor kommer den fra?. Øh vist nok Indien eller sårhn noget. Vi har altså lidt af en gåde svømmende rundt i adskillige akvarier og det må vi have gjort noget ved.

Naturen har i sin visdom, gjort at det meste af det fiskeyngel, der eksistere, er gennemsigtig når det er på larvestadiet. Fra starten, når ungen klækker, er det jo sådan, for de fleste fisk, at deres forældre forvandler sig til rovfisk og bliver en potential fjende. Derfor har mange fisk på dette stadium ikke farver. Bare tænk på feks. mange af vores Karpfisk, Ål, Flyndere osv. det eneste der nærmest er synlig på disse fisk mens de er unger er deres øjne. Hvis man en sommer dag går en tur langs havnen, kan man se disse store stimer af fiske yngel, som selv for os, kan være vanskelige at få øje på. De ses oftest ved at ynglet gør en pludselig bevægelse, først der får vi rettet øjnene og opmærksomheden på dem, som regel ser vi dem først som enkelte små streger i vandet, derefter ser vi dem i tusindvis. Mange af vores ferskvands fisk, har bevaret denne gennemsigtighed op til deres voksne stadie, feks. mange af vores Tetraer, hos hvem man endda kan se deres indvolde. Tetraer er dog altid udstyret med en enkelte farve tegninger på finnerne eller på kroppen, disse pletter ser ud til at eksistere netop for at gøre fisken synlig, således at artsfæller kan få øje på dem, feks *Pristella riddlei*. Nogle fisk er udstyret med glasklare finner, til trods for at de er farvet på kroppen. Disse gennemsigtige finner gør at fisken virker mindre og deres egentlige kropsform bliver sløret i vandet. Det er det *Polycentris* (Bladfisk) udnytter når den sniger sig ind på sit bytte bestående af små fisk og rejer.

Hos slægten *Roeboides*, eller glastetraer som de kaldes, forbliver ynglet gennemsigtig og farveløse indtil en vis alder. I lys er kroppen svag gullig, men helt gennemsigtig, kun pletvis findes der små sølvglinsende punkter på kroppen. Dette fænomen ses tydeligst på de to arter *R. guatemalensis* og *R. microlepis*. Når de bliver ældre får begge arter en mørkere plet ved haleroden og nogle svage mørke bånd på ryggen. Med deres karakteristiske knæk over panden, er disse fisk faktisk meget interessante, de når en størrelse på over 10 cm. og bliver derfor til fare for mindre fisk, samtidig er de ikke så sarte overfor lave temperature.

Vores Mallefamilie er vel ikke det vi forbinder med svagt "designede" eller sarte fisk, de betegnes som nat aktive dyr, er jo robuste og mørke i farverne. I enkelte grupper har de også hårdt panser og er for enkelte arter udstyret med torne på krop og finner. Ikke engang de mindste arter som feks. *Corydoras*, kan vi vel betegne som sarte eller ømfindtlige. Alligevel finder vi også i denne slægt en familie, *Schilbeidae*, der indeholder arter som er gennemsigtige og mere elegante end det ellers er karakteristisk for malle-klanen. Flertallet af arterne i *Schilbeidae* familien er fristsvømmende, og de lever som regel i stimer i frie vandmasser, dette indikerer at det er livlige fisk, som derfor skal have rummelige akvarier til deres rådighed, således at de kan tilfredsstille deres behov for meget svømmeplads.

En regulær glasfisk må vel siges at være den Afrikanske Glasmalle, *Physailia pelucida*. Kun blandt de ældre fisk finder man på ryg og bagparti nogle svage farvepigmenter, ellers

er den langstrakte krop helt farveløs og transparent. Den Afrikanske glasmalle mangler rygfinnen og er derfor ledt at skelne fra den Indiske art, der ellers er helt identisk. Begge er stime fisk, som man helst skal have en hel sværm af, for at opnå at de trives og dermed bliver interessante at have i akvariet. En stime må ikke være på mindre end tolv fisk efter min opfattelse, det gælder alle fisk. Når først stimen er faldt til i akvariet, snor og vender de sig i akvariet, så de kommer til at reflektere alle regnbuens farver, men man ser kun rygsøjlen indeni fisken samt svømmeblæren, de andre organer samt de forskellige organer i hovedet. Som sagt kan disse fisk ikke holdes enkeltvis, for så gemmer de sig i planterne eller de syner hen ved bunden og det varer ikke længen inden de vender bugen i vejret. Syge og gamle fisk trækker sig også fra stimen, for at være alene.

Disse mallere er fredelige og meget ømfindtlige, derfor bør man ikke sætte dem sammen med andre og mere robuste fisk. De kommer fra Vest Afrika hvor de findes op til den øvre Nil - region i det indre Afrika. De fordre en temperatur på 25 - 28°C. Vandet skal ikke være hårdt, men skal i stedet være svagt surt. Disse fisk står altid under udhængende grene i naturen idet de ikke kan lide stærkt og direkte sollys, derfor skal akvariet ikke være stærkt belyst og samtidig bør man etablere steder hvor der er skygge, sidst men ikke mindst undgå direkte sollys. Fiskene kan også lide lidt bevægelse i vandet. Foder er ikke noget problem idet de spiser både levende foder såvel som tørfoder.

Der findes også en anden type glasfisk i Afrika, idet der i Congo – regionen lever en type med navnet *Eutropiellus debauwi*, en desværre alt for sjælden gæst i vores dyrehandler. Fisken er meget speciel med sine tre mørkeblå striber på den gennemsigtige krop, den har beholdt sin rygfinne, som har taget form af en pigagtig stråle. Den fordre det samme miljø som førnævnte art, den bliver dog knap så lang som førnævnte, kun ca. 8 cm.

Den indiske glasmalle kommer fra en helt anden familie i Malle slægten, den har fået det latinske navn *Kryptopterus bicirrhis* og lever i Bagindien samt de store Sundaøer. Når man ser den ligner den meget den afrikanske *Physalia*, men ved nærmere studie viser det sig at de er meget forskellige. Den indiske glasmalle er udstyret med en rygfinnestråle, mens den afrikanske jo som nævnt totalt mangler rygfinnen. Den indiske glasmalle har kun to skægtråde mens den afrikanske har fire par, der vokser i en stjerneformation og står ret ud fra hovedet. Den indiske glasmalle bliver ca. 10 cm. lang og stiller nogenlunde de samme krav til sine omgivelser som dens afrikanske fætter. Men selvom det er en fisk hvis aktivitets periode er om dagen, elsker den at stå i skyggen af rødder eller blade. En anden interessant ting er at den hører til de ægte mallere, *Siluridae*, som også den, i fordoms tid, hjemme hørende i Danmark, *Silurus glanis* tilhører. Endnu kender vi ikke til disse fisks formering, hvordan man ser forskel på kønnene er der heller ingen der har kunnet afsløre, så her må vores gen teknologi ind i billedet, om der er nogen der har kastet lys over dette, ved jeg i skrivende stund ikke.

En anden familie i fiskenes verden har også et gennemsigtigt medlem, det er den grønne knivfisk, *Eigenmannia virescens*, af den amerikanske familie *Rhamphichthyidae*. Glasknivfiskeslægten består af 5 arter, og af disse er den grønne udbredt i store dele af Syd Amerika. Den bliver op til 50 cm. lang. Det er en meget ømtålelig fisk der nærmest ikke er egnede til akvarier, den får ofte skader på grund af sin lange krop og den har efterfølgende meget vanskeligt ved at komme sig, selv efter små skader. Det er ellers en meget smuk fisk, der ser ud som var den lavet af grønt flaskeglas tilsat iriserende blanke pletter. Det ser ud til at disse fisk optræder bedst som solister, iagttagelser i akvarier indikere at fiskene sloges voldsomt når de var flere individer sammen.

Glasaborren af familien *Centropomidae* hører til ældst kendte glasfisk i vores hobby. Hovedparten af arten er store saltvands- eller brakvandsfisk fra det indiske Ocean og Stillehavet. Men der findes dog en del af familien der lever i ferskvand, mange af disse er velegnet som akvariefisk. Den mest kendte er den indiske glasaborre, *Chandab ranga*. Disse fisk bliver 4 – 5 cm.

og alt efter hvordan de bliver belyst, stråler de som guld eller med perlemorsglans. Den transparente krop har en svag gullig farve. Hos hanner har ryg- og gatfinne en svag blå bræmme. Denne fisk vil gerne leve i et godt tilgroet akvarium og den vil ikke trives med en for lys bund og så kan den godt lide nogle trærødder. Akvariet bør stå lyst, det anbefales at tilsætte salt til vandet, 3 – 4 spiseskefulde til 10 l. vand, fiskene dør ved længere ophold i rent ferskvand. Den fortrækker levende foder men kan tilvendes tørfoder, hvis dette er i bevægelse. Opdræt skal ikke være så vanskeligt med nogle af disse arter. Legen foregår i de tidlige morgen timer, blandt fint bladet vækster eller rødderne på flydeplanter. Temperaturen skal ligge på ca. 25°C. de ny klægede unger er meget små og de går ikke på jagt, så derfor skal de nærmest ”stå” i fodret.

Gennem tiden er der blevet importeret mange forskellige af disse indiske glasaborrer og andre glasfisk, men kun nogle få af dem har der været regelmæssige sendinger af, det kan skyldes det faktum at de er bedst egnet til specialister, hvis man ønsker at opdrætte dem. Samtidig har de mange gange lidt en grum skæbne i de tit, alt for overbefolket selskabsakvarier, hvor de jo faktisk slet ikke høre hjemme, med det til følge at senere i akvaristens karriere, er de jo ”bare” nogle kedelige fisk som hænger ovre i hjørnet eller nede ved bunden af akvariet så dem vil han ikke have længere. Det er synd og skam for her er der virkelig en spændende fisk til vores akvarier hvis den får de optimale forhold og den ro der skal til.